

tíðindablaðið

sosialurín

Útgevari: P/f Sosialurín
 Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
 Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
 Blaðfólk: Hogni Djurhuus og Randi Jacobsen
 Uppseting: P/f Sosialurín
 Prent: P/f Pressan 1981

Argjavegur 25,
 3800 Argir.

Postsmoga 76,
 3800 Tórshavn.

Telefon 118 20.

Teir geva skeiva mynd

TÁ SAMGONGAN ikki sleppur undan tí veruleika, at nettouuttanlandsskuldin er trífaldad eftir fyra árum, og at henda skuld, sum við árslok 1980 var 33 pst. av brutto-tjóðarúrtøkuni, nú er vaksin til 62 pst. av bruttotjóðarúrtøkuni, so roynd umboðini fyri samgonguflokkarnar ymiskar rangsnúgvingar.

TEIR ROYNA AT føra fram, at landskassin og tað almenna standa betur í tí, og at landskassaskuldin er vorðin minni enn fyri fyra árum síðani. Við hesum geva teir fólk eina heilt skeiva mynd av figgjarstøðuni. Støðan hjá landskassanum og tí almenna er nevniliga munandi verri enn fyri fyra árum síðani. Hetta hava vit nógv dømi um.

VIT HAVA ÁÐUR umrøtt landskassaskuldina, men kunnu kortini endurtaka, at meðan landskassin fyrr upptók all lánini til teir almennu stovnarnar og teir almennu grunnarnar, so hevur henda samgongan broytt mannagongd, soleiðis at stovnarir og grunnarnir sjálvir taka lánini. Hetta førir sjálvandi til at tann skrásetta skuldin hjá landskassanum er minni. Samstundis er skuldin hjá teimum almennu stovnunum og grunnunum munandi hægri. T.v.s. at almenna skuldin er vorðin nógv størri.

UM SOMU TÍÐ ER skuldin hjá tí almenna eisini vaksin á annan hátt. Vit vita, at grunnurin til endurnýgging av fiskiskipaflotanum er negativur við fleiri milliónum krónum. Talan er um einar 100 mió. kr. Vit vita, at ráfiskagrúnnurin er tómur og at tiltaksgrúnnurin hevur sera lít við at gjalda út til tíðina og flakavirkini eiga fleiri milliónir krónur til góð-

oddagrein

ar hjá ráfiskagrúnninum. Vit hava dømi frá tveimum flakavirkjum. Annað eigur 3 mió. kr. hjá ráfiskagrúnninum og hitt eigur 6 mió. kr. hjá grúnninum. Hetta bendir á, at ráfiskagrúnnurin og tiltaksgrúnnurin helst eisini eru negativir, tá alt verður tikið við.

SKATTGJALDARAR koma yvirhøvur í ta støðu, at afturhaldsskipanin tekur 50 pst. av teirra inntøku og tá hesir venda sær til skattamyndugleikarnar við fyrispurningi um hesi viðurskipti, fáa teir at vita, at alt verður reguleað seinni. At teir fáa pening afturgoldnan seinni. Hetta vil so siga, at landsins skattgjaldarar eiga pening til góðar hjá landskassanum. Men samstundis frætta vit, at landskassin er í líkvíðit-etstrupulleikum og tað vil siga, at tað almenna ikki er ført fyri at gjalda hvørjum sít til tíðina.

TAKA VIT NÚ saman um, er niðurstøðan tann, at tann skrásetta almenna skuldin er størri. At onnur almenn skuld til t.d. grúnnin til endurnýgging av fiskiskipaflotanum, til menningargrúnnin, húsalánsgrúnnin, til flakavirkir, til skattgjaldarar o.s.fr. eisini er munandi størri enn fyri fyra árum síðani. Hetta eru teir, sum skuldu fáa skil á okkara figgjar- og búskaparviðurskipti.

TEIR KOMU TIL stjórnarvaldið við tí fyri eyga, at teir skuldu skumpa køstin. Teir skuldu sópa gólvið. Lat okkum bara siga, at teir hava sópað. Men gólvsópið hava teir krógvað undir gólvtæpinum. Her liggur tað til eina komandi samgongu at taka upp.

AV TÍ AT SÓPIÐ liggur fjalt undir teppinum, er myndin teir geva av almennu figgjarstøðuni, skeiv.

X við lista C ella eitt
av valevnunum á hesum
lista.

Ófriður komin í friðarrørsluna

Soleiðis segði ein maður við undirritaða eftir at hava lisið 14. september seinasta mikudag.

Hetta er ikki so: tað bar kvöldsetan í Norðurlandahúsinum sama kvöld prógv um.

Men eg skal viðganga, at uppsetingin í 14. bæði av okkara møgulu lutøku á friðarstevnuni hjá danska »specialarbejderforbundet« og ti um skrivningina í »The Shetland Times« og í »Sosialinum« ikki tænar friðarrørsluni. Tí biði eg um pláss fyri hesum:

Rådsteven i Christiansborg

25. august í ár sendi eg bræv til SID og takki vegna friðarrørsluna, at vit vóru boðin við og boði frá luttøku samstundis og greiði eitt sindur frá, nær friðarrørslan var stovnað, og hvat vit høvdu fingist við. Endi við at siga frá okkara luti í uppskotinum um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafritt øki, og at lögtingið við stórum meiriluta hevur viðtikið at lýsa Føroyar sum kjarnorkuvápnafritt umveldi.

Tá ið vit eru so væl fyri í júst hesum spurnini, sum er evnið á friðarstevnuni tann 24.-25. november á Christiansborg, helt eg, at vit høvdu ein boðskap at bera einari slikari rådstevenu og endaði nevnda bræv soleiðis: I programmet (Tað var eitt fyribils uppskot) for konferensen står opført talere fra nordiske lande til at føre ordet lørdag d. 24. november. Jeg vil gerne anmode om, at enten jeg eller Erlendur Patursson (hann hevði longu boðað frá luttøku) taler som færing.

Talarar henda dag skuldu vera: Reulf Steen, rikisdagsmaður, Noregi innleiða.

So vóru fimm korter sett av til fyra at tala um spurningin, »Hvæfor har vi brug for en atomvåbenfri zone i Norden?«

2. Uttanríkisráðharrin, Lennart Bodström, Sveriki.

3. Fyrirverandi stjórnarleiðari, floksformaður Anker Jørgensen, Danmark.

4. Sosialráðharrin Eeva K. Vitolmaa, Finland.

5. Íslendskt umboð.

Vit hildu at tað var nátturligt, at eisini eitt føroyskt umboð leik orðið tann dagin, men tað hildu fyrirleikarnir ikki. Tí í brævi dagfest 8. oktober verður svarað: »Med hensyn til Jeres anmodning om

offentligt at tale på vegne af Færøerne, som et programlagt punkt, så har jeg rejst sagen i den fællesnordiske arbejdergruppe og man har dertil sagt, at så vil Åland og Grønland kræve at blive programsat på samme måde.

Vi vil i stedet foreslå, at I tager ordet under debatten (undirskrivað Claus Jensen).

Vit hava ikki kravt nakað, soleiðis sum 14. setur tað upp í yvirskriftini, men vit hava fólkaliga biðið um at sleppa at tala. Tá ið tað ikki bar til, so segði eg við blaðmannin, at vit í F. f. Fr. hava so nógv at fara til uttanlands, og ráðini eru ikki góð, so vit mugu prioritiera. Og her helt eg, at vit høvdu ein møguleika at geva okkurt, meðan vit oftast fóru fyri at fáa okkurt heim aftur við.

Tað skal viðgangast, at samstunds vónaði eg, at rådsteven for at geva donum eina rættleiðing í teirra støðutakan til lögtingssamtyktina um Føroyar sum kjarnorkuvápnafritt øki.

Eg metti, at vit fóru ikki at fáa nóg mikið burtur úr bara at fara til eitt orðaskifti av sama slag, sum vit hava verið í so mangan áður, seinast nú 14.-16. september í SVøríki. Tí helt eg, at tveir av okkum, sum høvdu boðað frá luttøku, fóru ikki at fara og neyvan nakar annar úr samskipanarbólkinum.

Nær kemur skýlið?

»Vit plaga at brúka skúrið vetrarhálvárið á Busatanga: um summarid verður tað brúkt í samband við miðumlandasiglingina, til tollgreiðslu o.t., tað er strandferðslan og DFDS sum eiga tað.

Hetta sigur Strandferðslan upp fyri spurning týsdagin, tá ferðafólk til Nólsoyar í grímdarvægni høvdu litað sær okkurt tað at krøka í á Kongabrunni.

Ovveikina til at skúrdurin enn ikki kann takast sum skýli er tann, at Strandferðslan biður eftir handverkarum, aðrenn hann er klárur til brúki.

Ov vónaligt er tað to, at ferðafólk, sum kemur til Havnar í læknaorindum, skúla o.s.fr., skal standa óvart í øllum veðri, ofta

The Shetland Times og Sosialurín

Eisini henda greinin í 14. september, har eitt sindur av samrøðu við meg er sett soleiðis upp, at hon setir dóm á, er ikki friðarrørsluni at gagni. Sjálvur haldi eg, at tað er gjørt nógv burturúr hesum máli, ja nærmast eitt detektivarbeiði er farið fram. Mær er litið til at tala og skriva fyri F. f. Fr. og tí svari eg sum oftast, tá ið spurningar verða settir. Í hesum føri átti eg kanska at tagt; men tá ið eg hoyrði, at F. f. Fr. var beinleiðis nevnt sum lutakari í valstríðnum, var tað oyboðið. Hetta kann vera ein misskiljing, tí hetlandurgrin kann hava fingið ta fatan, at hin føroyski javnaðarflokkurin virkaði innan F. f. Fr. eins og tann hetlandski innan fyri CND (Stríð fyri kjarnorkuvápnann).

Heri Kragestein, sum verður bæði nevndur og avmyndaður í hesum greinum, veit líka so væl sum eg, at F. f. Fr. als ikki kann taka lut í partapolitikki og heldur ikki einvíst ímóti NATO. Soleiðis eru viðtøkurnar, hóast Heri og eg eru eitt sindur ósamdir um tær. Men vit hava báðir vinarliga talað saman um at hava ein undirbolk, sum tók sær av NATO-málinum burturav.

Fólk fyri Friði eigur at taka samstarv upp bæði við hetlandingar og orknøyingar á sama grundarlaga sum tað, vit longu hava við norðurlond, og tað hevur sum kunnugt borið avkøst.

Við friðarkvøðu
Kjartan Mørkøre

eru skipini seinkað, og hetta eru fólk, sum ikki hava bil.

Men hetta er kanska ov litið mál — og óinteressant sum privatiseringsobjekt hjá landsstýrinum?

J. Lindenskov

Tit ringja
sosialurín,
tlf. 11820
— vit skriva